

سهیل جمشیدپور

کارشناس مسائل بین الملل

دولت‌های حاشیه خلیج فارس به دلیل مشکلاتی که با دولت بایدن دارند و نیز به این دلیل که احساس می‌کنند نظم جهان در حال تغییر است، روابط دو و چند جانبه خود را در حوزه‌های مختلف به چین و روسیه نزدیک کرده‌اند که بخشی از آن ناشی از رقابت جهانی ایالات متحده و چین در عین وابستگی‌های متقابل اقتصادی شان به یکدیگر است که استراتژی ایالات متحده را با ایده مهار هوشمندانه چین متوجه منطقه هند و اقیانوس آرام کرده است. در این شرایط رقابتی میان چین و روسیه برای به دست گرفتن ابتکار عمل در منطقه خاور میانه نیز به شکل خاموش اتفاق افتاده است که گاهی دولت‌های چین و روسیه را وادار می‌کند که برای دلربایی از دولت‌های عربی و کسب منافع با هدف پر کردن خلأهای منطقه، با مواضع آنها در زمینه‌های مختلف سازگاری نشان دهند تا به نوعی خود را بازیگران مهم خلیج فارس و منطقه عربی جلوه دهند. همچنین پس از شورش پریکوژین و سفر پوتین به داغستان که تا حدی مشکلات امنیت داخلی و کمبود منابع مالی و وجود مشکلاتی میان نخبگان قدرت و الیگارشی‌های روسی را مشخص کرد، روسیه نیاز دارد که هم در بحث انرژی و غلات و هم در بحث جذب کمک مالی و سرمایه‌گذاری از کشورهای عربی به ترتیب به مثابه نوعی کمک کننده به تثبیت ثقیوت جهانی انرژی و واردکننده غلات و نیز نوعی بانک برای جلوگیری از اضمحلال اقتصادی خود نگاه کند. در شرایطی که روسیه پس از اشغال کریمه فکر می‌کند می‌تواند به سادگی دولت اوکراین را ساقط نماید و با بخش شرقی اوکراین را تجزیه و اشغال نماید، در میدان عمل در نوعی گرداب ژئوپلیتیک فرو رفت و همین موجب شد تا در مقابل بسیاری از کشورهای مانند بازیگران قفقاز جنوبی و ترکیه، مواضع خود را تعدیل کند و در شرایطی که جمهوری اسلامی ایران انواع مساعدت‌های اقتصادی و دوستانه را در قالب روابط قانونی بین‌المللی در جهت تعمیق مناسبات دو جانبه در دستور کار داشت، بندی تعجب برانگیز در روز ۱۰ ژوئیه ۲۰۲۳ بر باینه پایانی نشست روسیه و اعضای شورای همکاری خلیج فارس در مسکو گنجانده شد که به حل و فصل مساله جزایر ایرانی با ساز و کارهای دیپلماتیک یا حقوقی تأکید می‌کند. این اقدام ناشیانه و محکوم که توسط وزارت خارجه روسیه صورت گرفت و با خویشتنداری سخنگوی وزارت خارجه جمهوری اسلامی ایران؛ اقدامی مردود خوانده شد، مطمئناً بر روی نگاه مردم ایران نسبت به دولت روسیه تاثیر منفی خواهد گذاشت و ممکن است در آینده بای علاقه شدن ایران به توسعه مناسبات با روسیه، وزن و اعتبار بین‌المللی روسیه، در منطقه و جهان، کاهش یابد. احتمالا جمهوری اسلامی ایران فارغ از جناح بندی‌های داخلی در ساختار سیاسی روسیه، بیانه‌های رسمی وزارت خارجه روسیه را موضع رسمی و تمام شده ساختار قدرت فدراسیون روسیه تعبیر کرده و این به معنی سخاوت روسیه در امر تمامیت ارضی ایران تلقی گردد. در جنگ روسیه برای اشغال نظامی اوکراین، جمهوری اسلامی ایران با کمال بزرگ منشی سعی در ایجاد مفاهمه و صلح سازی میان مسکو و کیف داشت که متأسفانه، غربی‌ها سعی کردند تا روابط نظامی قدیمی و عادی میان ایران و روسیه را به جنگ اوکراین پیوند بزنند و دست‌هایی چون رژیم صهیونیستی یا برخی منابع زرد روسی هم سعی نمودند تا ایران را موافق باشغالگری روسیه نشان دهند که بارها و بارها توسط مسئولان ایرانی رد شد. جای آن است که علاوه بر احضار سفیر روسیه که انجام شد و بر حذر داشتن روسیه از اظهار نظر در مورد تمامیت ارضی ایران، مسئولان روسی متوجه باشند که ایران یکی از قدرت‌های بزرگ خلیج فارس و منطقه‌ی خاور میانه است که حتی در برابر ایالات متحده در خلیج فارس، آقایی و سیادت می‌کند، چه رسد به طرفی که قدرتی به مراتب کمتر از ایالات متحده دارد و حتی بیانه‌ها و فعالیت‌های دیپلماتیک و حقوقی ایالات متحده تأثیری بر عزم و اراده ایران اسلامی برای پاسداری از تمامیت ارضی اش در طول سال‌ها نگذاشته است و فعالیت‌ها و سخن پرآکنی‌های بازیگران دیگر نیز تأثیری در عزم و پیشروی ایران اسلامی نخواهد داشت. امید که این اقدامات غیردوستانه و پر تبعات در شرایطی که ایران علاقه مند به تقویت مناسبات خود با تمام کشورهای منطقه و نیز کشور روسیه است، توسط روس‌ها اصلاح شود تا مورد بهره‌برداری غربی‌ها قرار نگیرد و گرنه ایران نیز می‌تواند ضمن محکوم کردن صریح اقدامات روسیه در اوکراین و تجدیدنظر در برخی تدابلات سنتی، مناسبات خود با روسیه را محدود به آسیای مرکزی و قفقاز کند و گزینه‌های جایگزینی را در نظر بگیرد. این امیدواری وجود دارد تا وزارت خارجه روسیه موضع خود را اصلاح کرده و متوجه اشتباه عجیب خود بشود.

معاون رئیس جمهور تاکید کرد

تعامل سازنده در رونق و شکوفایی مناطق آزاد

معاون رئیس جمهور در جلسه شورای مدیران منطقه آزاد ماکو تعامل سازنده و حداکثری با کشورهای منطقه و دوست را در رونق و شکوفایی مناطق آزاد حائز اهمیت دانست و اظهار داشت: امروز به واسطه تعاملات خوبی که با همت دولت مردمی با کشورهای منطقه، همسایه، منطقه آمریکای لاتین و آفریقا و سازمان‌های بزرگ اقتصادی از جمله شانگهای برقرار شده، این فرصت فراهم است تا برای افزایش صادرات، رونق تولید و رشد اقتصادی و پیشرفت آبادانی کشور از آن استفاده کرد. در گذشته در هیئت‌سالت حتی یکبار به آفریقا سفر نشده، اما سفر آیت‌ا...، رئیس فرصت‌های جدیدی را در بازار بزرگ آفریقا فراهم کرده است. ضمن اینکه با این تعامل و تحرک خوبی که در حوزه سیاست خارجی ایجاد شده کسانی که می‌خواستند ملت ایران را در انزوا قرار دهند عملاً راه به جایی نبردند.

سید محمد حسینی، عدالت محوری و تحول گرایی را از ویژگی‌های بارز دولت سیزدهم دانست و گفت: دولت بی‌وقفه تلاش می‌کند و مصمم است تمام شعارها و اهدافی را که ترسیم کرده محقق سازد و اقدامات بزرگی هم در بخش‌های مختلف به ویژه آبرسانی آغاز شده است در حالی که در اوایل دولت سیزدهم به خاطر ضعف و کاستی‌های گذشته، با چالش‌های آبی و اعتراضات متعددی مواجه بود.

محمد دادکان در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

مدیریتی که در لواسان خانه دارد مردم را فراموش کرده است

خبرنگاران صد اوسیمما را با من بفرستید تا

مشخص شود مردم چگونه زندگی می‌کنند

با بگیر و ببند نمی‌توان مشکلات مردم را

حل کرد

فدراسیون فوتبال در انتخابات قلعه‌نویی

نقشی نداشت

آرمان ملی - احسان انصاری: پدرش از لوتی‌ها و جوانمردان بنام قدیم تهران بود که بانی هیات محبان الزهر(اس) بوده است. هیاتی که امروز خودش متولی آن است. در وصف پدرش مصطفی دادکان قصه‌ها گفته شده و در بین لوتیان قدیم تهران جایگاه خاصی دارد. خودش اما آنچه از پدر به ارث برده با مردم بودن است. مردم را اول و آخر می‌داند و بدون هراس، از کسانی که شرایط زندگی را برای مردم سخت کرده‌اند، انتقاد می‌کند. معتقد است معنای واژه خدمت و دشمن تغییر کرده و مسئولانی که به نام خدمت در لواسان و بهترین نقاط شهر خانه دارند مردم را فراموش کرده‌اند. محمد دادکان بازیکنان اسبق و رئیس سابق فدراسیون فوتبال مهمان روزنامه «آرمان ملی» بود. در گفت‌وگویی دو ساعته دادکان از مسائل مختلف ورزش و جامعه کشور گفت که در ادامه ما حاصل این گفت‌وگو را می‌خوانید.

عنوان سرمربی تیم ملی انتخاب شد با من تماس گرفت و گفت قصد مشورت دارم. من در پاسخ گفتم اگر از من نظر می‌خواهی من می‌گویم سرمربی‌گری تیم ملی را قبول نکن چون شما را به صورت پایدار نگه نمی‌دارند. گفتم به محض اینکه به یک بن‌بست بخوردی حتی اگر کوچک هم باشد شما را برکنار می‌کنند. همین حرف را به علی دایی هم زدم و گفتم اینها می‌خواهند از موقعیت شما استفاده کنند. علی دایی بعداً در یک برنامه تلویزیونی گفت ای کاش به حرف‌های آقای دادکان گوش می‌دادم. امروز هم به آقای قلعه‌نویی همین حرف را می‌زنم. آقای قلعه‌نویی شما جایی را گرفته‌اید که اولین مسابقه رسمی آن در جام ملت‌های آسیاست اگر به فینال نرسید هیچ کاری نکرده‌اید. در آن روز ببینید شما را می‌خواهند یا نه؟ آن روز مشخص می‌شود که آیا شما انتخاب فدراسیون فوتبال بوده‌اید و یا از جای دیگری انتخاب شده‌اید.

آقای قلعه‌نویی چه ویژگی‌هایی دارند که از جای دیگری انتخاب شده‌اند؟

آقای قلعه‌نویی در بین مربیان داخلی شرایطی خوبی دارد. عنوان سرمربی تیم ملی نداشتند است.

صحبت‌های آقای مایلی‌کهن را درباره آقای قلعه‌نویی شنیده‌اید؟ نظر شما درباره این صحبت‌ها چیست؟

من آن صحبت‌ها را نشنیدم. به هر حال صحبت‌های آقای مایلی‌کهن برای خودشان قابل احترام است.

فکر می‌کنید تیم ملی با آقای قلعه‌نویی در جام ملت‌های آسیا موفق خواهد شد؟

کار سختی است. آقای قلعه‌نویی هم باید بدانند که کار سختی پیش‌رو دارند. قرار نیست در جام ملت‌ها نیز با افغانستان و تاجیکستان و این کشورها بازی کنیم بلکه قرار است با ژاپن، عربستان، کره جنوبی و استرالیا بازی کنیم که کار سختی خواهد بود. مردم هم دیگر چیزی به جز قهرمانی از تیم ملی نمی‌پذیرند.

در حین بازی‌های جام جهانی که با اعتراضاتی در ایران همزمان شده بود شاهد نوعی دو قطبی درباره تیم ملی بودیم دیدگاه شما در این زمینه چیست؟

تیم ملی جذاذ از مردم نیست. دو واژه دشمن و خدمت را در نظر بگیرد. خدمت یعنی صداقت، راستی، نوکر مردم بودن و معیشت و امنیت و رفاه را برقرار کردن. سوال این است که اگر به وضعیت امروز جامعه نگاه کنیم آیا مسئولان به مردم خدمت کرده‌اند یا خیر؟ معنای خدمت در جامعه ما تغییر کرده و به فشارهای اقتصادی به مردم تبدیل شده است. معنای دشمن هم تغییر کرده است. اینکه برخی مردم را دشمن خطاب می‌کنند صحیح نیست.

پانزده سال پیش که آقای قلعه‌نویی

به عنوان سرمربی تیم ملی انتخاب

شد با من تماس گرفت و گفت قصد

مشورت دارم. من در پاسخ گفتم اگر

از من نظر می‌خواهی من می‌گویم

سرمربی‌گری تیم ملی را قبول نکن

چون شما را به صورت پایدار نگه

نمی‌دارند. گفتم به محض اینکه به یک

بن‌بست بخوردی حتی اگر کوچک هم

باشد شما را برکنار می‌کنند. همین

حرف را به علی دایی هم زدم و گفتم

اینها می‌خواهند از موقعیت شما

استفاده کنند. علی دایی بعداً در یک

برنامه تلویزیونی گفت ای کاش به

حرف‌های آقای دادکان گوش می‌دادم.

امروز هم به آقای قلعه‌نویی همین

حرف را می‌زنم

دشمن کسی است که از هفتاد سال پیش تاکنون به ما ظلم کرده و در همه بزنگاه‌ها کشور ما را تحت فشار قرار داده است. به همین دلیل نیز باید عنوان کرد که معنای واژه دشمن چون شما را به صورت پایدار نگه نمی‌دارند. گفتم به محض اینکه به یک بن‌بست بخوردی حتی اگر کوچک هم باشد شما را برکنار می‌کنند. همین حرف را به علی دایی هم زدم و گفتم اینها می‌خواهند از موقعیت شما استفاده کنند. علی دایی بعداً در یک برنامه تلویزیونی گفت ای کاش به حرف‌های آقای دادکان گوش می‌دادم. امروز هم به آقای قلعه‌نویی همین حرف را می‌زنم. آقای قلعه‌نویی شما جایی را گرفته‌اید که اولین مسابقه رسمی آن در جام ملت‌های آسیاست اگر به فینال نرسید هیچ کاری نکرده‌اید. در آن روز ببینید شما را می‌خواهند یا نه؟ آن روز مشخص می‌شود که آیا شما انتخاب فدراسیون فوتبال بوده‌اید و یا از جای دیگری انتخاب شده‌اید.

آقای قلعه‌نویی چه ویژگی‌هایی دارند که از جای دیگری انتخاب شده‌اند؟

آقای قلعه‌نویی در بین مربیان داخلی شرایطی خوبی دارد. عنوان سرمربی تیم ملی نداشتند است.

صحبت‌های آقای مایلی‌کهن را درباره آقای قلعه‌نویی شنیده‌اید؟ نظر شما درباره این صحبت‌ها چیست؟

من آن صحبت‌ها را نشنیدم. به هر حال صحبت‌های آقای مایلی‌کهن برای خودشان قابل احترام است.

فکر می‌کنید تیم ملی با آقای قلعه‌نویی در جام ملت‌های آسیا موفق خواهد شد؟

کار سختی است. آقای قلعه‌نویی هم باید بدانند که کار سختی پیش‌رو دارند. قرار نیست در جام ملت‌ها نیز با افغانستان و تاجیکستان و این کشورها بازی کنیم بلکه قرار است با ژاپن، عربستان، کره جنوبی و استرالیا بازی کنیم که کار سختی خواهد بود. مردم هم دیگر چیزی به جز قهرمانی از تیم ملی نمی‌پذیرند.

در حین بازی‌های جام جهانی که با اعتراضاتی در ایران همزمان شده بود شاهد نوعی دو قطبی درباره تیم ملی بودیم دیدگاه شما در این زمینه چیست؟

تیم ملی جذاذ از مردم نیست. دو واژه دشمن و خدمت را در نظر بگیرد. خدمت یعنی صداقت، راستی، نوکر مردم بودن و معیشت و امنیت و رفاه را برقرار کردن. سوال این است که اگر به وضعیت امروز جامعه نگاه کنیم آیا مسئولان به مردم خدمت کرده‌اند یا خیر؟ معنای خدمت در جامعه ما تغییر کرده و به فشارهای اقتصادی به مردم تبدیل شده است. معنای دشمن هم تغییر کرده است. اینکه برخی مردم را دشمن خطاب می‌کنند صحیح نیست.

برخی تلاش می‌کنند به نام حجاب در جامعه دوقطبی ایجاد کنند. دیدگاه شما درباره وضعیت حجاب در برخی موضوع حجاب در جامعه ایجاد کرده‌اند چیست؟

در ابتدا باید عنوان کنم خانواده من محجبه هستند. با این وجود تحت هیچ شرایطی نسبت به کسی که دیدگاه دیگری نسبت به حجاب دارد معترض نمی‌شوم و به ایشان هم مانند یک فرد محجبه احترام می‌گذارم. آیا اجازه دارد برای بیرون بودن موی یک زن با او برخورد تندی کند؟ دو چیز هر قومی را زمین می‌زند که آن هم دروغ و افراد نالایق است. این در حالی است که دو چیز هر قومی را بلند می‌کند و آن عدالت و آزادی است.

چرا هر تصمیم اقتصادی که دولت

می‌گیرد، نتیجه نمی‌دهد؟

طی چند سال اخیر و بعد از تحریم‌های سال ۱۳۹۷ اقتصاد ایران دچار نوعی بن‌بست حکمرانی اقتصادی شده است، بدین معنی که هر تصمیمی که از جانب دولت گرفته می‌شود چه درست و چه غلط در نهایت نتایج دلخواه را در پی ندارد؛ حتی آن تصمیماتی که عقلانیت اقتصادی، آنها را درست می‌داند و در سراسر جهان اجرا می‌شوند، در ایران همین تصمیمات نتایج مثبتی در پی نداشته است. به گزارش انتخاب، در واقع می‌توانیم از وضعیتی صحبت کنیم که در آن مفاهیم اقتصادی کارکرد خود را از دست می‌دهند.

سرکوب یا آزادسازی نرخ ارز

برای اینکه بفهمیم چگونه دولت به این روند دچار شده است شده نگاهی به برخی از تصمیمات دولت می‌اندازیم تا نتایج آنها را ببینیم. آزادسازی یا افزایش نرخ ارز یکی از این موارد است. سال‌ها سیاست سرکوب قیمتی در ابعاد مختلف که از اواخر دهه تا به امروز نیز ادامه دارد در نهایت به این امر منتهی شده که دولت نمی‌تواند تصمیم‌گیری کند.

به عنوان مثال ثابت کردن نرخ ارز در صورت کوتاه مدت تورم بعضی از کالاها از جمله کالاهای اساسی را کنترل کرد، اما از طرف دیگر نتایج نامناسب در پی داشت. اما آیا راهکار آن بود که نرخ ارز کاملاً آزاد شود؟ در این صورت باز هم مشکل دیگری اتفاق می‌افتاد که مهم‌ترین نتیجه آن افزایش شدید تورم در کشور می‌بود. دولت در این شرایط راه حل وسط را انتخاب کرد یعنی نه ثابت کردن نرخ ارز در سطوح پایین و نه آزادسازی کامل آنکه هر دو نتایج تلخی در پی داشت. دولت نرخ ارز را با هدف کاهش اختلاف بین نرخ ثابت و نرخ غیررسمی در سطوح بالاتری تثبیت کرد تا بدین ترتیب هم هدررفت منابع ارزی و توزیع رانت را کاهش دهد و هم از طرف دیگر نزدیک نرخ آزاد قرار بگیرد، اما اکنون کار به جایی رسیده که دولت باید برای رفع بحران یک جراحی اقتصادی دیگر را در دستور کار خود قرار دهد و تقریباً به حال ارز نیمیابی ۲۸ هزار تومانی‌اش بکند. شرکت‌ها اکنون در صف دریافت ارز هستند و فاصله بین تخصیص و تأمین ارز توسط بانک مرکزی اکنون به ماه‌ها هم می‌رسد. حتی با همین ارز نیمیابی ۲۸ هزار تومانی سرمایه در گردش شرکت‌های کوچک به شدت تحت تاثیر قرار گرفت حال آن‌که دولت بخواهد آن را افزایش دهد این شرایط بدتر خواهد شد. خلاصه اینکه دولت هر کاری بکند، چه ارز را آزاد بکند و چه آن را در نرخ دیگری تثبیت بکند نتایج آن آسیب‌ناست.

نرخ بهره

نرخ بهره مهم‌ترین تنظیم‌گر سیاست پولی و در کل اقتصاد کلان در بانک‌های مرکزی دنیا به شمار می‌رود، به طوری که در حال حاضر مهم‌ترین ابزار کنترل تورم همین نرخ بهره است. در واقع در شرایط رکودی و رونق دولت‌ها از ابزار نرخ بهره برای تنظیم میزان عرضه پول در اقتصاد استفاده می‌کنند و اقتصاد را در معرض رکود و رونق به تناسب شرایط قرار می‌دهند. نمونه آن اقتصاد آمریکاست که طی یکی دو سال اخیر با استفاده از نرخ بهره در صدد کنترل تورم است ولو اینکه اقتصاد در چرخه رکودی قرار بگیرد، اما نکته اینجاست که نرخ بهره در اقتصاد ایران گویا کارایی ندارد و نه تنها ابزار تنظیم‌گری نیست، بلکه برعکس تغییرات نرخ بهره در اقتصاد ایران موجب آشفتگی بیشتر می‌شود و ظرفیت بحران‌زایی دارد. دلیل این اتفاق موقعیت خاصی اقتصاد ایران است که تحت عنوان رکود تورمی از آن یاد می‌شود. یعنی اقتصاد ایران هم رکود دارد و هم تورم در نتیجه علائق نرخ بهره کارایی خود را از دست داده است. کالاهای ایرانی مانند خودرو و لوازم خانگی و مسکن و... با اینکه اکنون حجم معاملات بسیار پایینی دارند، اما قیمت‌های آنها روز به روز و هفته به هفته در حال افزایش است. این در حالیست که در شرایط رکود در یک اقتصاد نرمال قاعده تا قیمت‌ها به سمت پایین میل می‌کنند.

اگر نرخ بهره برای کنترل تورم افزایش یابد در این صورت شرایط رکودی تعمیق می‌شود کما اینکه این اتفاق هم اکنون افتاده و حتی برخی بانک‌ها روند پرداخت تسهیلات خود بخود را متوقف کرده‌اند. بازار سرمایه ایران اکنون شرایط آشفته‌ای دارد که یکی از دلایل آن بالا بودن نرخ بهره در اقتصاد است، اما اگر نرخ بهره برای خروج از رکود کاهش یابد در آن صورت بخش تورمی اقتصاد فوراً خواهد کرد که تبعات آن نیاز به گفتن ندارد. به طور خلاصه دولت نمی‌تواند با ابزار نرخ بهره دست به تنظیم‌گری بزند بلکه فقط می‌تواند بحران‌زایی کند یعنی مشکلی را با ایجاد بحران در بخشی دیگر به صورت نصف و نیمه حل و فصل کند.